

نقش مؤلفه «ایمنی و امنیت» فضاهای شهری در حضورپذیری کودکان مطالعه موردی: محله فاطمی در منطقه ۶ تهران

عطیه بهرام پور^۱، علی اصغر ملک افضلی^۲ * (نویسنده مسئول)

^۱ دانشجوی دکتری شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران جنوب، ایران
^۲ دانشیار گروه شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران جنوب، ایران

(تاریخ دریافت: ۹۷/۰۳/۰۱ تاریخ پذیرش: ۹۷/۰۷/۳۰)

چکیده

شهرها، تنها محیطی برای گذران زندگی نیستند، بلکه باید بستری برای رشد و تعالی شهروندان خود باشند. در این میان کودکان به عنوان یکی از آسیب پذیرترین شهروندان، نیازمند توجه بیشتری هستند. در دین اسلام دستورات و توصیه‌های فراوانی در این حوزه وارد شده است و دولت‌ها و سازمان‌ها نیز همواره به دنبال راهکارهایی برای حفظ حقوق کودکان در جامعه بوده‌اند. پرسشی که در این پژوهش مطرح شده این است که: مهم‌ترین معیارهای فضای شهری مناسب کودکان، به عنوان حقوق این دسته از شهروندان، کدام‌اند؟ همچنین کدام یک از این معیارها بیشترین تأثیر را بر حضور فعال کودکان در فضاهای شهری دارند؟ بدین منظور ابتدا مروری بر ادبیات مرتبط با کودک و تلاش‌های صورت گرفته برای حمایت از کودکان داشته و سپس با نگاهی کوتاه به نیازها و حقوق کودکان در شهر به ضرورت ارتباط کودک با فضاهای شهری پرداخته‌ایم. در ادامه، با بررسی نظریه‌های موجود معیارهای فضای شهری مناسب کودکان تعیین شد و به دلیل اهمیت بسیار زیاد معیار ایمنی و امنیت کودکان در شهر، این معیار مورد تدقیق قرار گرفت. در این پژوهش محله فاطمی تهران به منظور تأیید مبانی نظری پژوهش مورد ارزیابی قرار گرفت تا ضمن استخراج معیارهای فضای شهری مناسب کودکان، میزان حضور کودکان و همچنین ارتباط آن با میزان امنیت و ایمنی تبیین شود. با استفاده از تحلیل عاملی انجام شده روی داده‌های حاصل از پرسشنامه‌ها، ۹ معیار فضای شهری مناسب کودکان استخراج شد. بررسی تأثیر معیارهای مذکور بر حضور کودکان از طریق همبستگی پیرسون تعیین و مشخص گردید از این میان، ایمنی و امنیت بیشترین تأثیر هم‌جهت را بر میزان حضور کودکان در فضاهای شهری این محله دارد (۱/۸۰/۰۱). این امر نشان‌دهنده اهمیت این حق کودکان در استفاده از فضاهای شهری از سوی ایشان است که تأمین آن نه تنها بر عهده دولت‌هاست که به عنوان یکی از وظایف برنامه‌ریزان و طراحان شهری نیز باید مورد توجه قرار گیرد.

واژگان کلیدی: حقوق کودک در شهر، فضای شهری مناسب کودک، ایمنی و امنیت کودک، معیارهای شهر کودک‌مدار.

The Role of Children's Safety and Security on their Presence in Urban Spaces (Case study: the Fatimi Neighborhood in the 6th District of Tehran)

Atiyeh Bahrampour

PhD Student in Urbanism, Islamic Azad University, South Tehran Branch

Ali Asghar Malek Afzali *

Faculty Member of Islamic Azad University, South Tehran Branch

* aamalekafzali@yahoo.com

Abstract:

Cities are not only places to live in, but also they should provide a ground for growth and excellence of their citizens. Thus children as the most vulnerable citizens need more attention. In Islam, many orders and recommendations have been made in this area. Also, Governments and organizations are always looking for strategies to maintain children's rights but the question was proposed that: what are the most important criteria of suitable urban space for children, as the rights of these citizens? Also what kind of these criteria has the greatest effect on active participation of children in urban areas? Therefore, first, a review of related literature for the child and efforts to protect children are provided, then with a brief look at the needs and rights of children in the city, we address the necessity of children's relationship with urban spaces. Then by examining the mentioned theories some criteria for suitable urban spaces for children will be determined and because of the importance of security and safety of children in the cities, they will be evaluated. In this study Fatemi neighbourhood in Tehran city was evaluated in order to confirm the research' theoretical foundations so in addition to extracting criteria for suitable urban spaces for children, the presence of children and its relation to security and safety will be explained. Using factor analysis conducted on data from the questionnaire, nine criteria of suitable urban spaces for children was extracted. The impact of these measures in the presence of children was specified through Pearson Correlation. Of these, security and safety has the most effect with regard to presence of children in urban spaces in these neighbourhoods($r=0.801$). That shows the importance of children's right in using urban spaces by them that providing them is not the responsibility of governments, it should also be considered as planners and urban designers' tasks.

Keywords: Child-friendly city's criteria , Safety and security of children, suitable urban space for children, Children's Rights to the City.